УЧЕБНА ПРОГРАМА

Код: **91-860-44** Дисциплина: **Съдебна медицина**

Ниво: 7. Магистър ECTS кредити: **1,5**

Обучаващо звено: Катедра „Обществен ред и сигурност“

Анотация на учебната дисциплина

Извършването на съдебномедицинска експертиза като задължителна експертиза по НПК, изисква от бъдещите вещи лица да имат основни познания по съдебна медицина както за вида на експертизата, за обема й, за начина и времето за назначаването й, за правилата и принципите, по които тя се извършва и се изготвя.

Компетентности като очаквани резултати от обучението

Знания: Целта на учебната дисциплина е студентите да придобият основни познания по съдебна медицина и съдебномедицинската експертиза - практическото приложение на мултидисциплинарната наука съдебна медицина.

Умения: Получените познания по съдебна медицина за правилна медико-биологична квалификация при различните съдебномедицински увреждания ще изградят в студентите умения за прецизна наказателно-правна квалификация на престъпленията и развият аналитичния им потенциал за правилното съпоставяне и анализиране с останалите доказателства по делото.

Отношения и нагласи: Стремежът е бъдещите вещи лица да изградят знания и умения, свързани с доброто познаване на възможностите, предмета и основанията за назначаване на съдебномедицинска експертиза, за да служи тя в максимална степен на наказателното, гражданското и административното правораздаване.

Методи за обучение и връзки с други дисциплини

Методи на обучение: Лекции

Предварителни изисквания: Усвояването на учебната дисциплина предполага знания на студентите по Наказателноправна характеристика на престъплението, Структура и основни принципи на наказателния процеси и Криминалистика

Осигурявани дисциплини: Получените знания по "Съдебна медицина" ще подпомогне студентите при изучаване на методиките на отделните видове експертизи.

Проверка на знанията и уменията

Крайно оценяване: Изпит

Методи и форми на оценяване: При писмените изпити се отдава предпочитание на тестовата форма, чрез която студентите ще имат свобода да представят в пълнота усвоените знания по учебната дисциплина. Това формира и широко юридическо анализиране и мислене.

Критерии за оценяване: Крайната оценката се формира като резултат от положения писмен изпит и отразява активностите и участията на студентите при проведените дискусии на казуси по време на учебните занятия.

Компоненти и тяхната тежест в крайната оценка:	Проведените дискусии със студентите по теоретични и практически проблеми и оценката на значимостта на съдебномедицинската експертиза в разглежданите казуси оформя критично разбиране за спорните въпроси и е допълнителен компонент при формиране на юридическото им мислене.

Учебни материали и ресурси за самоподготовка

Основна литература:

1. Радойнова, Д., П. Цанков, Ал. Ангелова, Съдебномедицинска експертиза. С., 2011 г.
2. Раданов, Ст. Съдебна медицина, учебник за студенти по право, София, СИЕЛА, 1999 г.
3. Раданов, Ст. - научна редакция, Съдебна медицина и медицинска деонтология, учебник за студенти по медицина, София, СИЕЛА, 2006 г.
4. Раданов, Ст. и колектив, Съдебна медицина, учебник за студенти по медицина, София, Медицина и физкултура, 1997 г.

Допълнителна литература:

1. Цанков, П., Й. Кунчев и авторски колектив, Съдебни експертизи (Обща и особена част), С., 2012 г.
2. Раданов, Ст. Телесни повреди по наказателния кодекс на Р. България., София, СИЕЛА, 1999г.
3. Радойнова, Д. Серафимов, М. Оглед на пътнотранспортно местопроизшествие. Варна, Колор Принт, 2007 г.
4. Йорданов, Й., Радойнова Д. Съдебномедицинска остеологична експертиза. В., Престиж офис ОДД, 2003 г.
5. Радойнова Д. Причинно-следствената връзка в съдебната медицина. Адвокатски преглед, 2008, № 8-9, 9-14.
6. Радойнова, Д. Лекарски грешки. Съдебномедицинска гледна точка. СТЕНО, Варна, 2013, 235. 7.
7. Радойнова, Д. Професионална непредпазливост в медицината. Лекарски грешки-2., Колор принт, Варна, 2014, 168.

Речник (ключови думи)

Съдебна медицина, съдебномедицинска експертиза, съдебномедицинска травматология, съдебномедицинска танатология, механични асфиксии, непредпазливи медицински правонарушения, съдебномедицинска деонтология и др.

Съдържание на учебната дисциплина по тематични единици за редовна / задочна форма на обучение

№	Тема	Основни въпроси	Лекции	Сем. упр.	Пр. зан.	Извън аудит.	Осигуряване
1	Същност на съдебната медицина	Определение, съдържание, задачи, методи на изследване и значение на съдебната медицина и съдебномедицинската експертиза. Исторически сведения.	1			2	Кабинети по Криминалистика
2	Съдебномедицинска експертиза.	Процесуални основи и организация на съдебномедицинската експертиза в Република България. Подзаконова нормативна уредба на съдебномедицинската експертиза. Видове съдебномедицинска експертиза.	1			2	Кабинети по Криминалистика
3	Субекти и обекти на съдебномедицинската експертиза	Права на вещите лица.Задължения на вещите лица. Възнаграждение на вещите лица за положен труд, заплащане на разходите във връзка с извършената експертиза. Отговорност на вещите лица. Обекти на съдебномедицинската експертиза.	1			2	Кабинети по Криминалистика
4	Оглед на местопроизшествие с участието на съдебен лекар	Оглед на местопроизшествие с участието на съдебен лекар. Издирване и изземване на веществени доказателства от медико-биологичен произход при разследване на различни видове престъпления. Поводи, задачи, особености на огледа при пътнотранспортни произшествия.	1			2	Кабинети по Криминалистика
5	Учение за смъртта.	Учение за смъртта. Диагностика. Суправителни явления. Съдебномедицинска квалификация на смъртта. Диагностика на смъртта. Мъртвопроверителство и издаване на съобщение за смърт.Трупни явления, установяване давността на смъртта.Ранни трупни изменения. Късни трупни изменения. Съдебномедицинското им значение.	1			2	Кабинети по Криминалистика
6	Телесни увреждания и смърт от външни въздействия. Обща характеристика. Класификация. Увреждания от твърди,тъпи и остри предмети. Задачи на съдебномедицинската експертиза.	Характеристика и класификация на повредите от механични фактори. Увреждания от твърди, тъпи предмети - охлузвания, кръвонасядания и рани. Падане от високо. Повреди от остри предмети - порезни и посечни наранявания. Задачи на съдебномедицинската експертиза.	1			2	Кабинети по Криминалистика
7	Характеристика и класификация на повредите от различни видове транспортни средства. Задачи на съдебномедицинската експертиза.	Автомобилна травма - определение, класификация, характеристика и механизъм на получаване на повредите. Самолетни катастрофи и масови бедствия. Задачи на съдебномедицинската експертиза.	1			2	Кабинети по Криминалистика
8	Характеристика и класификация на повредите от огнестрелни наранявания. Задачи на съдебномедицинската експертиза.	Огнестрелни наранявания - видове огнестрелни оръжия, увреждащи фактори при огнестрелното оръжие. Механизъм на възникване на нараняването. Повреди от огнестрелно оръжие: неблизък изстрел. Задачи на СМЕ. Повреди от огнестрелно оръжие - близък изстрел, изстрел от упор. Взривове и експлозиви. Задачи на съдебномедицинската експертиза.	1			2	Кабинети по Криминалистика

9	Други телесни увреждания и смърт от външни въздействия.	Механични асфиксии – странгулации, удавяне, притискане на снагата, запушване на дихателни пътища и др. Разстройство на здравето и смърт от действието на отрови. Отравяне с алкохоли. СМЕ при правонарушения с употреба на алкохол.	1			2	Кабинети по Криминалистика
10	Съдебномедицинска експертиза на живи лица - процесуални норми, организация и поводи за експертизата.	Съдебномедицинска експертиза на телесни повреди по НК -определение. Правен и медицински критерии. Основни задачи на СМЕ. Тежка телесна повреда - интерпретация на медико-биологичните показатели. Средна и лека телесни повреди - интерпретация на медико-биологичните показатели. Съдебномедицинска експертиза по повод половите престъпления. Блудства, изнасилвания и хомосексуализъм. Възможности на СМЕ.	2			4	Кабинети по Криминалистика
11	Съдебномедицинска експертиза по спорен родителски произход.	Съдебномедицинска експертиза по спорен родителски произход - общи данни, видове експертизи. Назначаване и възлагане на експертизата. Подготовка и извършване на експертизата. Използвани методи. Изготвяне на заключението от вещото лице.	1			2	Кабинети по Криминалистика
12	Съдебномедицинска идентификация на личността	Съдебномедицинска идентификация на личността. Изследване ни живи лица, на трупове с неустановена самоличност, на трупни части, кости и костни останки. Назначаване и възлагане на експертизата.Подготовка и извършване на експертизата. Използвани методи.Идентификация на живо лице и неразложен труп.Идентификация на разложен, разчленен и скелетиран труп. Изготвяне на заключението от вещото лице.	1			2	Кабинети по Криминалистик
13	Съдебномедицинска експертиза по веществени доказателства	Съдебномедицинска експертиза по веществени доказателства -определение, задачи и възможности на съдебномедицинската експертиза. Назначаване и възлагане на експертизата. Подготовка и извършване на експертизата. Използвани методи. Изготвяне на заключението от вещото лице.	1			2	Кабинети по Криминалистик
14	Съдебномедицинска експертиза по писмени данни	Съдебномедицинска експертиза по писмени данни - особености, изходни материали. Експертизи във връзка с професионални правонарушения на медицински работници. Назначаване и възлагане на експертизата. Подготовка и извършване на експертизата. Използвани методи. Изготвяне на заключението от вещото лице.	1			2	Кабинети по Криминалистик
	Общо часове		15			30	

Разработил програмата: проф. д-р Добринка Демирева Радойнова

Учебната програма е приета от КС на катедра “Обществен ред и сигурност” с протокол № 2 /17.09.2024 г.

Учебната програма е утвърдена от Факултетния съвет на Юридически факултет с протокол № 2/19.09.2024 г. и заповед № 24/20.09.2024 г. на декана на факултета.